

Motion till riksdagen 2018/19:2665

av **Mathias Tegnér (S)**

Om höghastighetståg och en fungerande tågtrafik i Europa

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplaneringen studera förutsättningarna för höghastighetståg i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av fungerande tågtrafik i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplaneringen studera förutsättningarna för att möta behovet av en paneuropeisk järnväg och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Världen står inför en stor mänsklig och miljömässig katastrof på grund av jordens temperaturhöjning. Ska vi klara en temperaturhöjning på under två grader, vilket är en förutsättning på fortsatt mänskligt liv på jorden, så behöver vi halvera våra utsläpp ungefär varje decennium.

Just nu går utvecklingen åt olika håll. Inom vissa områden minskar utsläppen och inom andra ökar de. Utsläppen från privatbilism minskar, men inte alls i samma takt som det borde. Utsläppen från vägtransporter ökar. Ett område som allra tydligast ökar i

en svensk kontext är internationellt flyg. Bland annat kan en läsa följande på Naturvårdsverkets hemsida:

Flygets klimatpåverkan är stor och ökande. I Sverige har antalet utrikes flygresor per invånare mer än fördubblats sedan början av 90-talet. Nya beräkningar från Naturvårdsverket bekräftar att vårt internationella flygande svarar för lika stora utsläpp som all bilkörning i Sverige (<http://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Klimat-och-luft/Klimat/utslappen-av-vaxthusgaser/Flygets-klimatpaverkan/>).

En förutsättning för att kunna byta exempelvis flygresor mot tågresor är att tågen tillförlitliga. Att de går och dessutom gör det i tid. Om fler människor ska välja tåget framför flyg, så måste tågtransporterna i framtiden gå snabbare.

Därför finns ett stort behov av att reformera Sveriges och Europas tågtrafik. Under de kommande decennierna finns ett behov av att byta ut de svenska stambanorna. Detta bör helst vara färdigt till 2040. När de svenska stambanorna byts ut bör det ske till förmån för räls som kan hantera höghastighetståg.

På kort sikt måste stora aktörer som den offentliga sektorn tydligare anmoda sina anställda att välja tåg istället för flyg. Statens tjänsteresor inom och utanför Sverige är omfattande. Det är viktigt att offentlig sektor är ett föredöme i detta avseende, både genom att välja tåget när så är möjligt, men också genom att fler möten genomförs på distans. Alla statliga aktörer bör ha en policy som tillser att klimatpåverkan är så liten som möjligt och att tåget prioriteras när så är möjligt.

Det är i detta sammanhang viktigt att det finns fungerande tågtrafik i hela landet och att tågdriften också sker nattetid. Det innebär nämligen att även längre sträckor kan konkurrera med tåget.

Det finns också ett behov av ett paneuropeiskt nät av höghastighetståg. Dyliga planer har funnits länge, men verkar hittills bli något mer än ett lapptäcke av nationella höghastighetståg. Detta har konkluderats av flera parter, bland annat av europeiska revisionsrätten, i rapporten "Ett europeiskt höghastighetsnät: inte en verklighet utan ett ineffektivt lapptäcke". Europeiska kommissionen måste ges muskler att med kraft verka för ett paneuropeiskt system. Ska detta ske måste dagens stöd förändras och enbart användas i projekt som leder fram mot målet om ett fungerande paneuropeiskt system. I detta arbete måste Sverige ta ledartröjan.

